

PRVNÍ ČECH UVEDEN DO SÍŇE SLÁVY

(Reportáž o tom, jak byl Josef MUSIL, „Bulda“, uveden do volejbalové síně slávy v Holyoku)

A letíme

Je středa, 13. 10. 04, 6:30 ráno. Malá, dvoučlenná delegace ČVS se setkává před odbavovací přepážkou č. 67, odkud odlétá spoj Swiss International do Zurichu a odtud po krátké přestávce do Bostonu. Ano, Josef Musil, v doprovodu autora tohoto článku, odlétá do Holyoku, aby byl jako první Čech jmenován do mezinárodní Volejbalové síně slávy.

Zhruba o dvanáct hodin později, v Praze je necelých sedm večer, místní čas v Bostonu něco před jednou po poledni. Naše dvojice prochází společně pasovou kontrolou – oběma jsou odebrány otisky ukazováčků, v přesném pořadí, nejprve levý, a zřejmě jsme i vyfotografováni miniaturním aparátem, zabudovaným do přepážky pasového úředníka.

„Bulda“ Musil jen s jemnou obavou tiše poznamenává, „Co když nás nebudou čekat?“ Stačím ho uklidnit, že mám telefony, že jsem znovu mailoval náš přílet, že jsem včera dokonce na záznamník znovu oznámil, kdy přijedeme a že počítáme s tím, že nás budou na letišti čekat. To už se zavazadly vycházíme z celního prostoru. A první, co za zábradlím, které omezuje pohyb čekajících, vidíme, je velká tabule se našimi zřetelnými jmény v ruce dvojice, z níž se vyklubala místopředsedkyně síně slávy a její manžel.

První etapa cesty za „velkou louží“ proběhla v klidu a bez problémů, konstatujeme a ubíráme se pomalu k parkovišti, kde stojí „van“ (skříňový vůz s šesti pohodlnými sedadly v prostoru za řidičem a spolujezdcem), který nás dopraví do cílového města naší cesty.

XXXXX

Začalo to ale daleko dříve a daleko jinak. Na jaře přišel nenápadný mail s přibližně následujícím zněním: „... **Léta ubíhají a my v USA zdaleka nevedeme dost dobře v patrnosti první velikány volejbalu, který byl ve svých prvních organizovaných (poválečných) letech představován zvláště českými a ruskými hráči. Právě proto bychom chtěli nalézt, vzpomenout a do volejbalové síně slávy zařadit také ty, kteří se v poválečných letech o rozšíření a rozvoj volejbalu zasloužili. Navrhní ...**“

A pak již to byla jen zdánlivě rutinní záležitost. Kdo ví o této problematice více než svazová komise společenského významu volejbalu. Ta navrhla nejvýznamnější osobnosti. Jejich jména šla zpět do USA a jen zakrátko přišla první zpráva. Asi bude vybrán „Bulda“.

Dva naši průvodci, Charlotte Rowlandová a její manžel, kteří nás čekali i doprovodili k odjezdu. Zde s „Buldou“ před večerí v den příjezdu.

Josef MUSIL, „Bulda“

O „Buldovi“ snad již bylo napsáno a vyřčeno úplně vše. Zde tedy jenom strohý chronologický výčet jeho úspěchů za 17 let působení v reprezentaci.

1952 – MS Moskva – STŘÍBRO

1955 – ME Bukurešť – ZLATO

1956 – MS Paříž – ZLATO

1958 – ME Praha – ZLATO

1960 – MS Rio de Janeiro – STŘÍBRO

1962 – MS Moskva – STŘÍBRO

1963 – ME Bukurešť – až 5. místo

1964 – OH Tokio – STŘÍBRO

1966 – MS Paříž – ZLATO

1967 – ME Istanbul – STŘÍBRO

1964 – OH Mexico City – STŘÍBRO

1970 – mistr Itálie

5 x mistr republiky

A pak už oficiální sdělení prezidenta volejbalové federace USA, takto spolupředsedy její mezinárodní výběrové komise, Al Monaca, že napodzim bude do síně slávy uveden Josef „Bulda“ Musil. Všechno pak ještě proběhlo příslušnými procedurami našeho volejbalového svazu. K tomu obstarávání letenek, vízová procedura USA a ... mnoho, mnoho dalšího.

Mezitím probíhala ještě čilejší výměna informací a korespondence se síní slávy. Aby byl umožněn co nejdůstojnější slavnostní rituál, bylo třeba poslat do USA – vedle již dříve zasláního životopisu a výčtu úspěchů – množství fotografií, propagačních a jiných materiálů:

- Česká televize poskytla půlhodinový videozáznam medailonku o Musilovi, který jistě řada ze čtenářů zpravodaje viděla.
- Ve svazových „zásobách“ a publikacích jsme našli řadu fotografií, které jsme naskenovali a odeslali.
- „Bulda“ poskytl fotografie ze svého soukromého archivu – aby některé splnily požadavky americké strany, musel na nich „zpracovat“ počítačový „grafický mág“, který se také stará o grafický vzhled našeho zpravodaje; sportovní terminologií bych konstatoval, že zvítězil – jím zpracované foto tvořilo jednu z hlavních fotografií vitriny, prezentující Josefa Musila.
- Pozvali jsme fotografa, který udělal několik „Buldových“ současných snímků.

A pak teprve přišel den „D“, kterým jsme tento text zahájili.

Takto je v síni slávy prezentován její první člen, William G. Morgan, který vymyslel volejbal a první pravidla hry.

K motivům a důvodům vzniku volejbalu

Nejsa dostatečně vzdělán ani v zeměpisu ani ve sportovní historii, byly pro mne některé reálie, které jsem se dozvěděl nebo poznal při nedávné cestě do „Nové Anglie“¹, docela nové. Přiznávám, nikdy jsem to podrobně nezkoumal, ale byl jsem překvapen blízkostí obou měst, která dala světu dvě nejčastěji provozované hry na světě – basketbal a volejbal (podle jedné ze studií UNESCO, jsou právě oba zmíněné sporty, díky jejich rozšíření mezi oběma pohlavími, nejčastěji provozovanými sporty v součtu jejich rekreačního i závodního provádění). Tak tedy Springfield (kolébka basketbalu) je sice blíže k Bostonu, ale jen asi o nějakých „10 majlích“, čili cca mezi 15 až 20 km, než Holyoke (kolébka volejbalu).

Také oba zakladatelé, tvůrci, či vynálezci původních forem obou her, James Naismith (basketbal) a Willam G. Morgan (volejbal), mají společného mnohem více, než jsme si zde mysleli a uváděli. Oba spolu navštěvovali střední školu a následně i školu univerzitní úrovně (college) ve Springfieldu. Oba se znali.

Vznik basketbalu je datován do roku 1891 ve Springfieldu, kde zůstal učit Naismith. Morgan neodešel po studiích příliš daleko. V Holyoku, kde působil jako ředitel místní organizace YMCA, vymyslel Morgan původní volejbal – jako nekontaktní, nepříliš namáhavou, spíše rekreační hru pro netréované místní obyvatele – o čtyři roky později, v r. 1895.

Kdo dnes může posoudit skutečné pohnutky, které vedly Morgana k tomu, že hru vymyslel. Co když zde zapůsobila vzájemná soutěživost, snaha dokázat něco podobného jako bývalý spolustudent nebo ještě jiné motivy, a ne jen ten oficiální, uvedený výše a tradičně v literatuře a učebnicích uváděný. Ale to už je mimo zmíněné reálie.

¹ „New England“ – společný název několika států na východním pobřeží USA, které vznikaly brzy po příchodu původních osadníků na americký kontinent. Mezi nimi je i Massachusetts s hlavním městem Boston a městem Holyoke.

Z letiště vyrážíme směrem ke středu Bostonu, kolem letiště se zrovna budují nové komunikace, dálniční sjezdy a výjezdy – naši průvodci evidentně hledají správný směr v bludišti křižujících se cest, ale našťastí jej vcelku bezpečně nalézají. Nebudeme jezdit dokola kolem letiště. Projíždíme středem Bostonu. Hledáme parkoviště, abychom si prohlédli historický („cca 200 let“) střed tohoto hlavního města státu Massachusetts. Nedaří se, a tak jenom projíždíme kolem místního „Capitolu“, sídla guvernéra, zdálky ne nepodobnému tomu, který je v současnosti obydlen Georgem Buschem ve Washingtonu, přijíždíme k místní radnici, jedem kolem kostela, jedné ze skutečně nejstarších budov města. Vše je zvenku velmi dobře udržované a podle informace i funkční.

Pak už ale vyrážíme ven z města na severozápad. Na perfektní dálnici vjíždíme rychle místem placení mýtného – máme přece na čelním okně auta zabudován elektronický záznamník předplaceného mýtného, který nás bude i v příštích dnech chránit od jakékoliv fronty při vjezdu nebo výjezdu z dálnice.

Stručně informace o očekávaném průběhu naší zhruba hodinu a půl trvající cesty, vyjádření radosti nad tím, že „Bulda“ přijal pozvání a na uvedení do síně slávy přijel, něco informací o Bostonu a Nové Anglii, to je hlavní nit rozhovoru. Blížíme se ke Springfieldu – už předem jsme upozorněni, že z dálnice uvidíme novou basketbalovou síň slávy. Ještě není v plném provozu. Ohromná stříbrná polokoule – tvar poloviny basketbalového míče, posazeného úříznutou stranou na zem. „Něco takového bychom chtěli v budoucnu docílit také,“

podotýká Charlotta, již zmíněná místopředsedkyně rady síně slávy. Zbývá jen „malíčkosť“ – získat od sponzorů a z jiných zdrojů něco kolem 30 milionů dolarů. Jeden z řady cílů našich hostitelů.

Jsme v Holyoku

Teď už to byl „jen skok“ a vyjždíme z dálnice. Prakticky hned za sjezdem odbočujeme a jsme u našeho dočasného domova. Ze samotného města však nevidíme nic – vše je skryto za hradbou stromů a lesa. Holiday Inn v Holyoku je jedním ze sponzorů akce a poskytuje vždy pro dvojice pozvaných zdarma ubytování. U recepcce se potkáváme a jsme přivítáni současným prezidentem rady síně slávy. Později jsme se stačili seznámit s několika předchozími. Neúspěšnými, všichni zainteresovaní si jich váží. To jenom velmi demokraticky a do důsledků uplatňované pravidlo rotace osob ve volených funkcích v praxi.

Ke spokojenosti s dokončením cesty zbývá jedna, vlastně dvě maličkosti. Zabezpečit funkčnost notebooku, který jsem vzal s sebou, abych mohl jednak co nejrychleji informovat do Prahy a jednak skladovat fotografie. Už z domova (a internetu, ovšem) vím, že hotel poskytuje sponzorský bezdrátové připojení k internetu. Nejprve je ale nutné sehnat redukci na mou koncovku šňůry, na baterku by tak dlouho určitě nevydržel a místní přípojky mají zcela jiný tvar.

Z toho důvodu jsem odvezen autem na – vzdušnou čarou – možná asi 150m vzdálené parkoviště mezi dvěma obchodními centry s mnoha obchody. - Mimochoodem, zítra tam půjde „Bulda“ kupovat pohledy a protože se nebude chtít zařadit mezi jedoucí automobily, bude mu jen cesta jedním směrem obchůzkou po chodnících trvat čtvrt hodiny. Inu v USA bez auta ani krok, a místní architekti s tím už zřejmě počítají. – Po návštěvě dvou specializovaných počítačových prodejen jsme konečně ve třetí narazili na „koumáka“, který okamžitě pochopil, o co jde a přinesl šňůru, která měla na jedné straně americký konec a na druhé straně koncovku (věřím, že typizovanou) vhodnou pro můj napájecí adapter. Pak už zbylo jen nainstalovat pro zapůjčenou PC kartu příslušný software a už jsem byl v síti a mohl poslat do Prahy první snímky, které se vzápětí objevily na webové stránce ČVS.

Následující den jsme měli ještě téměř celý volný a tak nám hostitelé naplánovali vyjžděku po okolí, přesněji s ukázkou 4 místních „college“ a massachusettské univerzity. V jedné z nich jsme měli naplánovanou besedu se studenty – tu ale naši průvodkyně nepotvrdili předem a tak jsme tam nezastavili. Večer nám pak průvodkyně poznamenala, že na nás studenti čekali, ale ... prostě komunikační problém – jak prostě, jak časté a jak univerzální.

Všechna navštívená místa byla skryta do porostu stromů a lesíků. „Podzimní barvy v Nové Anglii jsou něco zcela výjimečného,“ nám sdělovali naši průvodci a hostitelé téměř při každé příležitosti. Dokonce jsou prý lidé, kteří si v tuto dobu vybírají dovolenou a jen tak si jezdí autem po kraji, aby si „ty barvičky“ vychutnali. Jak americké, náš milovník přírody by se jistě kochal barvami při pěších toulkách po lesích a loukách, americký to zvládne z auta.

Barevně to ale bylo skutečně překrásné – za trochou zeleně následovaly všechny odstíny žluté, hnědé a červené, do nichž se přebarvily místní, většinou listnaté lesy; zvláště ta červená vynikala. Jistě, i u nás najdeme na podzim podobná místa, té červené v naší podzimní paletě barev lesa však tolik nebývá.

Zastavili jsme i u jedné farmy s velkoprodukcí jablek. V místní, ruční pekárně zpracovávali jablka na všechny možné způsoby, včetně produkce a prodeje jablečného moštu. Prý to vše je tradiční výroba, která se na zdejších farmách dochovala z dob prvních osadníků. O víkendech prý je to velmi navštěvované místo. Ochutnali jsme

výrobek, jenž nesl hrdý název „knedlík“ – ne vařený, ale v troubě upečený. Jablečná buchta. Přiznám, že jsa zhýčkan českou kuchyní, bych pro jablečné výrobky na východní pobřeží USA jezdit nemusel.

Oficiální program začíná

Hned při příjezdu do hotelu jsme dostali desky s několika psanými dokumenty, popisujícími dopodrobna jednotlivé body programu. Řekne-li se dopodrobna, znamená to skutečně dopodrobna, a tak již např. dopředu víme, kdo bude stát při které příležitosti v řadě u dveří a bude všem příchozím podávat ruku.

První oficiální akcí je **večeře u starosty Holyoku**. Scházíme na sraz do recepcce hotelu. Již z informací našich průvodců víme, že Seiji Oko si z Japonska na slavnost přivezl početnou skupinu svých příbuzných. Skutečnost překonává představy. Japonci, kteří přijeli odpoledne autobusem z New Yorku, kam se po dvou dnech chystají zpět na několikadenní dovolenou, zaplnili relativně malý prostor před hotelovou recepcí. Mezi nimi vynikají ženy, které se až na jednu stihli převléknout do japonských kimon.

Ale to už se zdravíme s Yasutakou Matsudairou a jeho manželkou. Nejlepší trenér minulého století (podle hodnocení expertů FIVB) doprovází svého bývalého hráče k převzetí vzácného vyznamenání. Snad ještě menší, než býval dříve, pan Matsudaira nás oba představuje celé japonské skupince, která se okamžitě seřadila do mírně zaobleného půlkruhu.

Matsudaira a Musil – oba si okamžitě připomenou několik momentů jak z MS v Praze v šestašedesátém (vedení 2:1 v posledním utkání nám zajistilo celkové vítězství, Japonsko pak vyhrálo celkově 3 : 2 a umístilo se na 5. místě), tak z OH v Mexico City, kde Pepa reprezentoval naposledy. Podobné je to s Okem – ten byl ovšem v době, kdy „Bulda“ končil, ještě v podstatě „volejbalový greenhorn“, který hlavně nosil míče a učil se. Teprve později se v japonském družstvu probojoval mezi nejlepší, a v některých zemích nebo družstvech údajně dostal přezdívky „Kanón“, resp. „Velký kůň“ a vybojoval zlatou medaili na OH 1972 v Mnichově. Přesto si oba připomenou některé momenty z utkání na OH 1968, kde už jsme ale Japonsku podlehli 0:3.

Josef Musil mezi dvojicí Kirby-Masakyan při prvním představení v hotelu Holiday Inn. Obě beachové legendy ho „trochu“ přerůstají – i tak je vidět vývoj některých předpokladů pro moderní volejbal.

To už se k nám připojuje **Al (Albert) Monaco, Jr., současný prezident volejbalové federace USA** a jeden ze dvou předsedů mezinárodní výběrové komise. Představuji formálně „Buldu“, sám se s Monacem znám již dlouho, ještě z doby, kdy před více jak 25 lety pracoval jako generální sekretář volejbalové federace USA. Monaco bude naším nejčastějším průvodcem, budeme jezdit jeho vozem, budeme s ním sedět prakticky vždy u jednoho stolu, bude nás i po skončení oficiálního programu doprovázet na polodenní projížďce.

Monaco nám představuje další významnou osobu – Karolyn Kirby. Spolu s ní je zde i její bývalá beachová partnerka, Liz Masakyan, s níž na písku vyhrávala „co se dalo“, abych to řekl volejbalovým slangem.

Obě jsou to příjemné ženy a tak nějakou chvíli konverzujeme, mezi jiným i o tom, že v Musilových dobách se sice beach nehrál, ale při MS v 56-tém prokázali dva naši nejmenší – Musil a Paulus – že by se byli bývali uměli prosadit i na písku.

O co že „v té dávné volejbalové minulosti“ šlo? V americkém mužstvu byl tehdy jeden z nejlepších, ne-li vůbec nejlepší, amerických beachových hráčů¹⁾, Gene Selznick²⁾. Ten zřejmě nemohl přenést přes srdce, že si americké družstvo nevede tak dobře, jak byl zvyklý z písku a tak se rozhodl pro vlastní soutěž. Spolu s nahrávačem amerického družstva vyzvali postupně dvojice ze všech tehdy vedoucích volejbalových států. Samozřejmě i naše družstvo. Údajně se nikomu z našich do „debla na celé hřiště“ nechtělo a tak „povinnost reprezentovat“ v této zvláštní soutěži padla na dva sice nejmenší, ale nejmrštnější a snad i nejvšestrannější hráče, Karla Pauluse a Josefa Musila. Sice po velkém boji, ale naše dvojice zvítězila. Jediná! Všechny vyzvané dvojice ostatních států Američanům podlehly. A tak vlastně naše dvojice pro nás získala

Pan Matsudaira při přebírání čestného klíče od města Holyoke z rukou starosty města (vpravo). Vlevo stojí Matsudairova manželka.

1) Většinou volejbalových fandů a čtenářů našeho zpravodaje snad není nutno zvlášť připomínat, že v USA se beach hrál již od 30. let minulého století a většina pozdějších reprezentací v šestkovém volejbalu sahala často do velké zásobárny těchto hráčů, i třeba jen na sezónu nebo na dobu velkého volejbalového turnaje, jakým jsou MS nebo OH.

2) Americký volejbalový idol těch dob. Hrál ještě v počátečních letech italské A1, ale volejbalové zranění ho paralyzovalo a navěky posadilo na invalidní vozík.

i jakési neoficiální, a zřejmě provždy jediné, mistrovství světa v deblu na celé hřiště. Že šlo v každém utkání o nějaké bedny šampusu? Tak to už jsou dnes jen nepotvrzené volejbalové „chýry“, vždyť tehdy ještě přece žádní „profesionálové“ nebyli.

Teprve až teď přijíždí do hotelu druhý ze spolupředsedů mezinárodní výběrové komise, p. Douglas Beal, dlouholetý trenér americké mužské reprezentace. Zdravíme se i s ním. Jeho příjezdem se kompletuje flotila automobilů, které povezou všechny účastníky na večeri, a tak můžeme po krátké chvíli odjet.

Večeře u starosty je sice „jen“ prologem oslav, ale má svou vlastní velice významnou pointu. V jejím průběhu jmenuje starosta p. Matsudairu čestným občanem města a předává mu symbolický klíč od města. Hle, jaké jméno a jaké postavení má v USA japonský volejbal. Ale ono to odpovídá tak trochu i situaci a sportovním volejbalovým vztahům mezi oběma státy v sedmdesátých a konci šedesátých let minulého století.

Druhý den začíná hodinu před polednem tiskovkou. Ne tak jako u nás. Asi deset přítomných novinářů, včetně pracovníka místního rozhlasu, se postupně střídá u každého jednotlivého významného. Střídají se obvyklé otázky, které položí snad každý novinář, byť třeba trochu jinými slovy s otázkami originálnějšími.

Volejbalová síň slávy v Holyoke

Volejbalová síň slávy v Holyoku vznikla v minulém století – přesně v roce stoletého výročí vzniku volejbalu, tedy 1985. Kdo s myšlenkou přišel a další podrobnosti vzniku nejsou podstatné. Jisté je, že město Holyoke poskytlo prostor – starou tovární budovu a první osobou, která byla do síně uvedena, byl „in memoriam“ sám tvůrce volejbalu William G. Morgan.

V prvních letech své existence sloužila síň čistě k prezentaci amerických volejbalistů. Teprve po třinácti letech, v roce 1998, je do volejbalové síně slávy uveden první cizinec, a to legendární japonský trenér Yasutaka MATSUDAIRA. To bylo v době, kdy již americká volejbalová asociace získala souhlas hlavy FIVB s tím, že síň začne být považována za mezinárodní – od té doby, tedy posledních 7 let jsou do síně uváděni i hráči jiných národností. V současnosti tam byli zařazeni hráči nebo hráčky Japonska, Kuby, Polska, Ruska, Číny a letos tedy i Česka.

Bulda i já – překládám – „se potíme“. Ne, to vůbec není fráze, i když se to několikrát opakuje: „Vybrání do Volejbalové síně slávy si vážím, jsem šťastný, že se dostanu do společnosti těch, kteří již byli vybráni, ale“ – několikrát skromně dodává Musil – „beru to vyznamenání současně jako ocenění celého tehdejšího českého volejbalu a všech mých spoluhráčů, ať již jsem se v počátcích své kariéry od nich učil nebo naopak oni se učili od nás starších v pozdějších letech.“ A dále, „podmínky, v nichž jsme se tehdy připravovali, cestovali a hráli, se nedají srovnávat se současnými, všichni jsme byli amatéry.“

Jak rychle se na nás novináři vrhli, tak rychle zase zmizeli a my jsme nastoupili zpět do aut našich průvodců, abychom se dopravili na místo oběda, který pro tentokrát jménem síně slávy, dává její prezident. Jedeme už téměř až do středu města (jak později zjistíme nedaleko samotné síně slávy), ale až na několik posledních desítek metrů jedeme stále cestou olemovanou podzimně zbarvenými stromy, jakoby v lese. Teprve na konci naší pouti je domů a domků

více. Oběd. Jako vždy několik projevů, tentokrát však všechno v rychlejším rytmu, přece jen si nás ti novináři „podávali“ déle než bylo plánováno. Dojídáme, rychle do aut, drobně prší, tak i jen ještě kousek jedeme.

Celkový pohled do vnitřku haly, kde je natažena síť a visí jakoby smečující figuríny hráčů.

Střed města je tvořen starými, dnes povětšinou opuštěnými nebo k jinému účelu přetvářenými fabrikami. Holyoke bývalo původně průmyslové město s množstvím textilní a papírenské výroby i kovoprůmyslu. K pohonu továrenských strojů se používalo vodních náhonů z řeky Connecticut, která městem a celým státem Massachusetts protéká a je protkána celou řadou přehrad. S nástupem nových technologií a nových energetických zdrojů na přelomu 18. a 19. století začala v Holyoku průmyslová výroba upadat a stěhovala se tam, kde byla celkově výroba levnější. Prázdné továrny postupně upadaly, až je začalo město za minimální cenu nebo bezúplatně předávat různým organizacím, či malým podnikům, které je postupně přetvářejí ke svým účelům. Zde také Holyoke plánuje jednou vybudovat pěší zónu.

A tím se vlastně dostáváme k vlastní současné Volejbalové síni slávy. Je jí vlastně jedna z prázdných fabrik, které město organizátorům předalo a ti jí předělali na „výstavní síň“, plnou panelů dokumentujících vývoj volejbalu a panelů věnovaných jednotlivým osobnostem, které byly do síně slávy uvedeny. Každá osobnost tam tak má svůj vlastní panel. K nim tedy letos přibyl i panel Josefa „Buldy“ Musila.

Síň slávy má velké zásoby archivovaných a dosud nezpracovaných dokumentů, které čekají na to, aby byly zpracovány, katalogizovány a zpřístupněny veřejnosti.

Sama výstavní síň bývá přístupná několikrát týdně za nevelký poplatek. U vstupu pak ještě organizátoři prodávají drobné upomínkové předměty a získávají tak nevelký zisk pro svoji další činnost. Návštěvníky síně bývají nejčastěji školní výpravy, volejbalová i jiná sportovní družstva a jinak už jen v podstatě náhodní návštěvníci, turisté, kteří se o síni dozvěděli a chtěli jí navštívit.

Vitrína věnovaná nově vstupujícímu členu Volejbalové síně slávy – Josefu Musilovi – na jednom z obrázků vidíme starou fotku sedícího „Buldu“ s Bohoušem Goliášem, nahoře pak je jeho současná podoba. Vlevo vidíme jedinou fotografii Merreli Luis.

Z parkoviště musíme přejít asi 100m k vlastní budově – pořadatelé se omlouvají, že nás nezavezli až přede dveře (opět typické, ani krok pěšky a populace tak vypadá i napohled zvenku). Vcházíme do síně a začínáme si prohlížet jednotlivé exponáty. Přidávají se k nám dva muži, Aleš Pospíšil, náš generální konzul v New Yorku a jeho kolega Dvořák, kteří si nenechali ujít příležitost, vidět uvedení „Buldy“ do síně slávy. Z pana Pospíšila se „vyklube“ jak bývalý házenkář, tak i bývalý mluvčí ministerstva zahraničí – odtud ta podoba, kterou jsme ani jeden z nás dvou chvíli neměli komu přiřadit.

O tom, že zde náš diplomat má být, jsme věděli dopředu. Ostatně není sám – i Japoncům sem přijel představitel vyslanectví. K našemu překvapení ještě doma nám pořadatelé v jednom z mnoha mailů

„Bulda“ mezi naším generálním konzulem, Alešem Pospíšilem (vpravo) a jeho spolupracovníkem, p. Dvořákem.

sdělili, že pan Pospíšil přijede – to by samo o sobě nebylo to překvapení, ale sdělení bylo doprovázeno otázkou, zda nebude jeho přítomnost panu Musilovi nepříjemná. Pro nás samozřejmě jednoznačná odpověď, ale i ukázka toho, do jaké míry organizátoři celý ceremoniál promýšleli.

Pak už začíná **samotný ceremoniál**. Skromně zařízená síň – asi 10 - 15 řad židlí, jako v kině - je prakticky zcela zaplněna. Nejvíce je zde zřejmě fanoušků „domácí“ Karolyn Kirby, která je první hráčkou z Nové Anglie, jež bude do síně uvedena. A patriotismus, to je zde velmi silný motiv. Karolyn pracuje úspěšně jako trenérka ve vedlejším státě, na univerzitě v New Hampshire a tak si sem vedle rodinných příslušníků pozvala i celý „mančaft“. Ještě před vlastním ceremoniálem se k nám připojilo několik hráček a vzpomínaly na svůj nedávný pobyt v Čechách, kdy vedle utkání a tréninků navštívily řadu památek, a slibují: „do Prahy se musíme vrátit, je překrásná“.

Slavnost zahajuje prezident síně slávy obvyklým vítáním všech. Ještě než spustí vlastní „uváděcí ceremoniál“, předává slovo p. Pospíšilovi, který krátce vzpomíná na to, jak se minulé úspěchy českých volejbalistů odrážely mezi českou veřejností a mládeží a jakou roli v tom hrálo i jméno Josef Musila. Končí tím, že děkuje za jeho vybrání a ujištěním, že si toho jistě celá česká volejbalová i sportovní veřejnost váží.

Poté nastupuje „hlavní ceremoniál“ slavnosti, p. Douglas Beal. Nejprve vysvětluje krátce vlastní proces výběru kandidátů. Mezi jinými kroky i vcelku impozantní – a pro mne i mnoho jiných jistě překvapivý - požadavek: s kandidátem musí souhlasit 75 % žijících členů Volejbalové síně slávy.

Ceremoniář slavnosti, současný hlavní trenér reprezentace USA mužů, p. Doug Beal, přednášel sportovní životopisy s úspěchy všech čtyř nově zařazených členů síně slávy.

slávy uveden: „Na základě pravomoci, jíž jsem byl pověřen vedením³⁾ Volejbalové síně slávy a na základě hlasování Mezinárodní výběrové komise, Tě v tento den, 15. 10. 2004, uvádím, Karolyno Kirby, jako hráčku v oddělení beachového volejbalu, do Volejbalové síně slávy“. Potřesení rukou, fotografové a odhalení plakety, která bude navěky viset v síni a jejíž repliku si každý člen síně odváží s sebou. Emocionálně působivý ceremoniál, Karolyna stručně děkuje a nabádá své rodiče, aby neplakali.

Pak další žena, i u nás dobře známá **Kubánka, Mireya LUIS**. Ta se však, bohužel, nedostavila. Pan Monaco reprodukuje část svého rozhovoru s ní na OH v Aténách, kdy se vyjádřila, jak moc si tohoto ocenění váží a účast přislíbila. Bohužel na striktní americké vízové předpisy nestačila ani intervence senátora Kennedyho a asi ani nebylo dostatek času. A tak za ní přebírá plaketu p. Monaco, který jí při nejbližší možné příležitosti předá.

Nyní nastává velká chvíle pro **našeho bývalého** reprezentanta. Pan Beal reprodukuje výčet jeho úspěchů. Připomíná, že v dobách, kdy Musil zažíval své největší úspěchy, ještě volejbal nebyl olympijským sportem, a tak byla mistrovství světa tím jediným a nejvyšším turnajem příslušného čtyřletí⁴⁾. Dále oceňuje délku jeho hráčské kariéry a dodává, že Musil je pravděpodobně jediným volejbalistou, neřku-li jediným sportovcem vůbec, který získal některou z medailí na sedmi (7) po sobě následujících vrcholných světových soutěžích, tedy na MS nebo OH.

Všichni tři přítomní oslavenci sedící spolu po vstupu do síně slávy. Kirbyová nadšeně pozdravuje své fanoušky.

A pak už vlastní představení kandidátů. Teď teprve naplno chápu, proč jsem do USA posílal tolik informací – o každém významném čte pan Beal jeho podrobný sportovní životopis s výčtem úspěchů. **Nejprve dáma – Karolyn Kirby**. Po dlouhém výčtu úspěchů jí zve k sobě před shromážděné návštěvníky a přichází prezident síně, který přednáší slavnostní formulaci, jíž je každý do Volejbalové síně

³⁾ „Board of Directors“ – přelož si každý sám.

⁴⁾ Snad k tomu přispěla i moje intervence, která byla reakcí na předchozí tiskovou zprávu vydanou síní slávy, v níž její tiskový mluvčí u „Buldy“ vyjmenoval pouze stříbrnou a bronzovou medaili z OH 64 a 68.

Na základě pravomoci, již jsem byl pověřen vedením Volejbalové síně slávy a na základě hlasování Mezinárodní výběrové komise, Tě v tento den, 15. 10. 2004, uvádím, Josefe Musile, jako hráče v oddělení šestkového volejbalu, do Volejbalové síně slávy.

Přichází ta vrcholná chvíle, prezident Volejbalové síně slávy deklamuje příslušnou uváděcí formuli a pořadatelé odkrývají třetí ze čtyř plaket, jež je věnována „Buldovi“.

Těsně po vyhlášení za člena Volejbalové síně slávy přijímá Pepa Musil první gratulace od předsedy rady síně a od pana Beala.

Opět první gratulace od prezidenta síně i „spekera“ a první z řady fotografií s plaketou. „Bulda“ si stoupá k řečnickému pultíku. Děkuje výběrové komisi a členům síně za vybrání a vyjadřuje potěšení nad tím, že se mu této cti dostává právě v kolébce volejbalu (vůbec mi ten překlad neulehčuje, ale to zde skutečně není jeho úkol). Stejně jako před tím novinářům, zdůrazňuje i nyní, že považuje svoje ocenění za uznání výkonnosti a úrovně celého našeho tehdejšího volejbalu. A nakonec děkuje na dálku i své manželce, „která to se mnou všechna ta léta, kdy jsem skoro nebyl doma, vydržela“. Potlesk – „Bulda“ to má „za sebou“.

Ještě zbývá **Seiji Oka**. Již známou proceduru zpestřuje sám vyznamenaný. K řečnickému pultíku přistupuje s papírkem v ruce. Pomalu a s výrazně japonským přízvukem sděluje, že bude prvně v životě hovořit anglicky. A pak již jen pomalu čte připravený projev, který mu zřejmě přeložil někdo z tlumočnicků, které zde Japonci mají.

Ceremoniál končí. Kolem každého z nových členů Volejbalové síně slávy se tvoří hloučky přítomných, aby jim pogratovali. Tuto pohodu ale ruší pořadatelé, kteří z hlouček „vytahují“ nové členy, formují z nich různé skupinky a na různých místech haly i před ní fotografují. Každý vyznamenaný totiž dostane později, podle vyjádření pořadatelů, kompletní obrázkovou fotodokumentaci, a to nejen z tohoto ceremoniálu.

Pohled do hlediště síně slávy při vyhlášení p. Oka – vpředu sedící Japonky v kimonech.

Ještě před fotografováním se k naší skupince připojila nenápadná trojice. Starší dvojice, která se na vysočanský volejbal kdysi – před odchodem do ciziny - chodila dívat, a jejich již také dospělá dcera, která zde volejbal hrála, všichni hovořící česky. Bydlí v nedalekém městě, a tak si uvedení českého hráče do síně slávy nemohli nechat ujít.

Všichni tři letošní oslavenci a p. Monaco, zastupující M. Luis, s plaketami před budovou Volejbalové síně slávy.

Loučíme se a zpět do hotelu. Chvilé odpočinku, snad i převléknout⁵⁾, a jdeme na závěrečnou akci celého programu. **Slavnostní večeři zahájil prezident síně slávy**, ale hned předává slovo „speakerovi“, který nás bude celým večerem provázet. Podle odezvy přítomných jde zřejmě místní celebritu. Ten snad dokonce pořadatelům dlouho odolával než pozvání na akci přijal. A důvod?

Na tento večer byl totiž již dlouho dopředu naplánován třetí zápas finálové série jedné z basebalových lig, do níž postoupil i v Holyoku „domáci“ - Boston Red Sox. Zřejmě i k většině našich čtenářů, kteří jistě nejsou přímo basebalovými fandy, se donesl ten téměř „pohádkový“ vývoj soutěže, v níž nakonec Red Sox zvítězili. Ten večer to ale byl večer skoro „poslední naděje“. „Červené ponožky“ prohrávaly 0:2 a v domácím Bostonu měly vývoj série zvrátit. Celý den přšelo, stadión byl sice plný diváků, ale také vody, a tak se čekalo. Takže není divu, že „speaker“ (čtenáři prominou, jméno mi vypadlo z paměti) zahajoval svůj každý vstup do volejbalové slavnosti aktuální informací o situaci na stadionu Red Sox, a to až do doby, kdy se utkání odložilo na příští den.

V průběhu večeře předávají pořadatelé všem vyznamenaným speciální tepláky se znakem Volejbalové síně slávy. Původně předpokládali, že dají zvláštní sako pro členy síně. Nestalo se, tepláky se zdají být praktičtější dar. Ještě jedno malé „faux pas“ – chybička se vloudí i do tak dokonalé organizace – dlouho dopředu žádali organizátoři o obvod prsteničku Pepy Musila, aby mu mohli věnovat speciální prsten pro osoby, které jsou do Volejbalové síně slávy uvedeny. A při večeři se prezident síně omlouvá – nestačili jsme je připravit, zašleme je všem vyznamenaným dodatečně.

Přichází závěrečný bod oficiálního programu – video, připravené pořadatelí, dokumentující život a sportovní úspěchy osob uvedených do síně slávy – vše z fotografických materiálů, které byly pořadatelům zaslány. Video je opět doprovázeno nahraným ústním komentářem o životě a sportovních úspěších každého vyznamenaného. V našem, i ve všech ostatních případech, pěkně zeditované a působivé. Trochu mě ale bylo líto, že tvůrci materiálu nepoužili téměř nic z medailónku České televize, který jsme také poskytli dlouho dopředu. Musilova prezentace by byla jistě živější.

Tady bychom už mohli skončit. Vše důležité se stalo a bylo řečeno. Na náš zpáteční let jsme museli čekat ještě skoro dva celé dny. Spolu s dvojicí Kirby a Masakyan jsme tedy asistovali krátce na trenérském semináři, který probíhal formou otázek a odpovědí a vedl jej p. Doug

5) Pořadatelé již dopředu doporučili účastníkům dva formální oděvy.

„Bulda“ s Charlottou Rollandovou, již zmíněnou místopředsedkyní síně slávy před budovou muzea Normana Rockwella.

Beal. Pořadatelé nás pak ještě odvezli asi 100km od Holyoku a ukázali nám poutavou výstavu malíře Normana Rockwella, jehož obrazy nezachycují statickou situaci, ale jakoby vždy vyprávějí určitou krátkou příhodu doprovázející jeho životní zkušenosti (např. i z válečných let apod).

A pak již jen odvoz na letiště, rozloučila se s námi stejná dvojice, která nás na letišti vyzvedla. Znovu příjemný, i když zcela zaplněný let do Zurichu, pět hodin čekání a poslední „skok“ do Prahy. Trochu nezbytných potíží vyplývajících z nevyspání a „jet-legu“⁶⁾. A k tomu všemu pocit dobré reprezentace českého volejbalu na severoamerickém kontinentu, byť to nebylo přímo příhrávkou, nahrávkou a smečem.

Miloslav EJEM

6) Výraz pro reakce organismu na rychlé překonání několika časových pásem.